

לפני פרשח המיתלה: סא"ל אריק שרון עונד אח כנפי הצניחה לרמטכ"ל משה דיין

המיתלה: מלכודת האש

משה דיין הוגיש למצרים על מגש של כסף הזדמנות

לניצחון - ורק במיקרה הם לא ניצלוה ונמנע אסון

שה טנקים אמכס 13 ובר4 תול"רים 106 מ"מ.

במצב זה צריך היה הפיקוד הגבוה — קרי, דיין — להבטיח את חטיבת הצנחנים בכמה דרכים. ברור היה שאין להשאיר את החטיבה במקומה, אלא יש להסיגה לכיוון נחל — או להורות אותה שתיטוש מייד את מיתלה המסוכן והנחות, ותחוש במהירות לתפוס את הגבעות שמשני צידי פיתחו המיורחי של מעבר המיתלה, כדי שתוכל לקדם את השיריון המצרי בהיותה בשטח שולט. בו אין השיריון יעיל ביותר. במקביל, נחוץ היה לשלוח את חיל-האוויר, שישימד את בסיסי-המצריים הסמוכים. מה שהיה מצמצם ביותר את האיום של תקיפות האויב, ומאפשר להגביר את הסיוע האווירי לצנחנים על-ידי הכנסת מטוסי בוכנה (דבר שלא ניתן להיעשות כל עוד לא נוטלה או הושמדה עוצמת-האוויר המצרית, הכל-סילונית).

אבל צעד זה כבר לא בא בחשבון, משום שמזה וממה נמסר לשני הצדדים האולטימטום האנגלו-צרפתי, שיופוגו 15 ק"מ משני עברי הסואץ.

אולטימטום זה היה, כמוכן, התירוץ לפתיחת מיבצע „מוסקטיר“ האנגלו-צרפתי. ישראל, כחלק מן המישחק, ענתה לו ולא יכלה להפירו על-ידי הפעלת כוחות בתוך

זוהי הכתבה השלישית של הפרשן הצבאי בנימין עמידרור בסידרה שנועדה לחשוף את השורשים העמוקים יותר להתמוטטות מערכת התפיסות והמושגים של צה"ל ביום-הכיפורים. בהקדמה שפורסמה לפני שבועיים, קבע עמ"ד דרור כי ה„מחדל“ המפורסם של יום-הכיפורים מילא רק תפקיד קטן באסון שאירע באותו יום, וכי למעשה היו סיבותיו עמוקות הרבה יותר: אי-הכוננות להבחין בכישלונות, מיסוד השגיאות שגרמו לכישלונות אלה, וקידוש תורות-לחימה פסולות ומוטעות לחלוטין, שהפכו לניכסי צאן-ברזל.

כמו כל המאמרים החתומים ב„העולם הזה“, משקף גם מאמר זה את דעתו הבלתי-מצונזרת של הכותב, והוא לבדו אחראי לה. „העולם הזה“ יפרסם ברצון דעות סותרות, ברמה דומה, ומי מין את האישים המעורבים במאורעות המתוארים להגיב בצורה הולמת מעל עמודי עיתון זה.

מאת בנימין עמידרור

קרב המיתלה היה אחד הקרבות המפורסמים ביותר בתולדות צה"ל. הוא נכנס לתודעה כקרב מזהיר, כמהלך מיבצעי מזהיר של משה דיין, וכדוגמה שצריך לחקותה בהזדמנות מתאימה.

אך למעשה היה קרב המיתלה מהלך שאיים להפוך את מיבצע-קדש לכישלון. הוא הוגש למצרים, על מגש של כסף, הזדמנות להנחיל תבוסה מקומית לצה"ל, ולהגן חית מכה ניצחת על חטיבת הצנחנים, שנחשבה אז לחטיבה המפוארת ביותר של צה"ל.

אם היה מיבצע-קדש כולו מיבצע כושל, שהוכיח את בורותו הצבאית של משה דיין, הרי קרביה-המיתלה היה הדוגמה המובהקת ביותר לכך.

מהלך המיתלה הפך מיבצע מישיני וטפל למרכז המערכה. הוא איים להעתיק את מרכז הכובד של המערכה למקום ולמועד המתאימים ביותר למצריים, והפחות מתאימים ונוחים לצה"ל.

רק בדרך מיקרה לא הצליחו המצרים בכך, ורק כפסע הפריד בינם ובין ההצלחה. גם כך עיוות, שיכשך וקילקל קרביה-המיתלה את המע"רבה כולה.

קרב זה היה המיבחן הרציני הראשון של אריק שרון, מוטה גור ואחרים. הם עשו בו שגיאות למכ"ביר, אחדות מהן המורות ביותר. אך מכיוון שקציני

השריון המצרי יכול היה לעלות על הצנחנים - ולהרוס את מיבצע-קדש כולו

האיור הכלול בו, המצרים, שלא נענו לאולטימטום, הגבירו את פעילותם האווירית. הן כמותית — 40 גיחות ב-30.10, 90 ב-31.10 — והן איכותית.

בבוקר זה היו הבריטים אמורים לתקוף את בסיסי האוויר המצריים ולנטרל או להשמיד את עוצמת-האוויר של מצרים, אך שירכו רגליהם ולא תקפו (גם לא היה בידי ישראל לכפותם שיתקפו, אילו החליטו להשתות את מכתם האווירית יום או יומיים נוספים). נקודת האור

המיבצע לנקודת-המשבר שלו: חטיבת הצנחנים נמצאה עתה בשטח שבין „מצבת פרקר“ ובין מולג'ה-הדרכים אשר ממיורח למעבר המיתלה, כשהיא ערוכה להגנה בשטח השוק, על תוואים נמוכים וקטנים מדי, הנשלטים מרכז הגבעות שמערבם (אותו חוצה מעבר המיתלה), עם נשק מסייע מועט ובלתי-מספיק, מרוחקת מכל כוח יבשתי ידידותי, ותלוייה לחלוטין, לחיפוי עליה ולאס"פ קתה, בחיל-האוויר.

באותה שעה, היו מיצרי המיתלה תפוסים על-ידי חטיבת מצרית, וחיל-האוויר המצרי, שבפסיו נמצאו בסמוך, יכול היה לתקוף ביע"ר לות את הצנחנים, גם כאשר עשה חייל-האוויר הישראלי ככה וכולתו להגנתם.

גרוע מכל, חטיבת שיריון מצרית — הכוח המצרי — עם 70-100 טנקים ט-34 (המיספר המדוייק איננו ברור, לפחות מן הפירסומים הגלויים) היתה מרוכזת בבירר גפגפה, מאיימת לרדת דרומה בביקעת המליין, היישר אל חטיבה 202, שכל עוצמת הנ"ט שלה הסתכמה או בשלר

אם היה המיבצע כולו עדות לבורות דיין - זאת היתה הדוגמה המובהקת

צה"ל אינם לומדים מניסיון הזולת, אלא רק מניסיונם האישי, שימש כישלון המיתלה לאחדים מהם כבסיס להצלחות במלחמות הבאות.

הצנחנים במלכודת

כ יגמח ומחצה לאחר תחילת מערכת סיני 1956 — בשחר ה-31 באוקטובר, היום השני ללחימה — הגיע